

STIG ALEKSANDER AUNE

HVA ER EN BEDRIFT?

EN INTRODUKSJON TIL
BEDRIFTSØKONOMISKE SAMMENHENGER

Stig A. Aune

Hva er en bedrift?

En introduksjon til bedrifts-
økonomiske sammenhenger

ÇAPPELEN DAMM AKADEMISK

Innhold

Introduksjon	9
Før du begynner å lese fag	12
Grunn til å stå opp om morgenen - <i>ikigai</i>	12
Hvilke generelle kompetanser du trenger - de 4 K-ene	13
Ta eget ansvar for å holde deg i flytsonen	15
Effektiv studieteknikk	16
Kapittel 1	
Bedrifter	
Bakgrunn og kontekst	19
Hvorfor har vi bedrifter?	19
Norsk næringsliv	20
Norge - en åpen, men liten økonomi	22
Bedriftens interesser	25
Aksjeselskapet	27
Bedriftens verdikjede	28
Bedriftens etiske ansvar og økonomiske motiver	32
Den fjerde industrielle revolusjon	35
Oppsummering	36
Kapittel 2	
Finansregnskapet	39
Brukerne av regnskapet	42
De grunnleggende komponentene - resultat og balanse	44
Balanselikningen	46
Det dobbelte bokholderis prinsipp	47
Utgifter, kostnader og utbetalinger - ikke det samme	50
Om anskaffelse av anleggsmidler og avskrivninger	51
Regnskapsanalysen	53
Arbeidskapitalen og driftskretsløpet	54

Kontantstrømmer	57
Bærekraftsrapportering	58
Etikk og lovgivning	61
Oppsummering	62
Case: En enkel regnskapsanalyse	63

Kapittel 3

Økonomi- og virksomhetsstyring	69
Hva er økonomistyring?	69
Hvorfor bedrifter må vise økonomisk overskudd	71
Forskjeller mellom det eksterne og interne regnskapet	72
Om produktivitet og effektivitet	73
Budsjetter og bedriftens styringsløyfe	75
Litt om kostnadsteori	77
Alternativkostnad	77
Sunk cost	78
Gjennomsnittskostnad eller grensekostnad?	79
Faste og variable kostnader	80
Direkte og indirekte kostnader	85
Nullpunktsanalyse	87
Bærekraftsresultat og <i>triple bottom line</i> (TBL)	89
Bærekraft og skatt	91
Oppsummering	92
Case: Prestasjonsmåling i økonomi- og virksomhetsstyring	93

Kapittel 4

Finansiering og investering	99
Finansmarkedene	99
Aksjebørsen	101
Finansiering og finansieringsstrategi	104
Likviditetsstyring og risikostyring	106
Renteregning	107
Investeringsanalyse	109
Avkastningskravet	113
Bærekraftig finans – <i>environmental, social and governance</i> (ESG)	115
Oppsummering	117
Case: Finansregnskapet, aksjemarkedet og vurdering av selskapsverdi	118

Kapittel 5

Foretaksstrategi	127
Forretningsplan	129
Misjon og visjon	131
Strategiske analyseverktøy	133
SWOT-analyse	133
PESTEL-analyse	134
BCG-matrisen	135
Konkurrent- og bransjeanalyse	138
<i>Key performance indicators</i> (KPI)	141
Strategiske alternativer - allianser, fusjoner og oppkjøp	142
Samfunnsansvar som forretningsstrategi	144
Oppsummering	145
Case: Posten Norge AS («Posten»)	147

Kapittel 6

Markedsføring	155
Hva er markedsføring, og hva omfattes det av?	155
Segmentering	158
Distribusjon og distribusjonskanaler	159
Prissetting	161
Markedsføringsmiksen: de 4 P-ene	162
Merkevarebygging (<i>branding</i>)	163
Adopsjonsprosessen og produktlivssykluser	165
Digital markedsføring	167
Grønnvasking	169
Oppsummering	170
Case: Litt bedre merkevarebygging for lønnsomhetens skyld	171

Kapittel 7

Organisasjon og ledelse	179
Hva er organisasjonsteori?	180
Hva er organisasjonspsykologi?	182
Organisasjonsdesign	184
Bedriftens overordnede struktur	185
Hva er god ledelse?	188
Organisasjonskultur	192
Case: Organisasjonskultur på tvers av landegrenser - en sammenligning av Norge, Kina og USA	193
Oppsummering	196

Kapittel 8	
Bedriftsøkonomiske sammenhenger i praksis	199
Appendiks 1	
Bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske sammenhenger	203
Appendiks 2	
Hvordan lese en årsrapport	207
Appendiks 3	
Terminologi og begrepsforståelse	209
Referanser og litteratur	219
Bildeliste	227
Stikkordregister	229